

Administratia Spitalelor si Serviciilor Medicale Bucuresti  
SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO-FACIALA  
“Prof.Dr.Dan Theodorescu”  
Calea Plevnei nr.17-21 , sector 1 , Bucuresti Tel.021/315.52.17/Fax : 021/315.88.55  
[www.spitalomf.ro](http://www.spitalomf.ro)  
E-mail: [secretariat@spitalomf.ro](mailto:secretariat@spitalomf.ro)  
Cod fiscal : 4267265

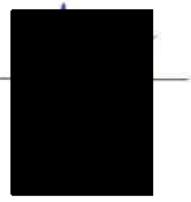
**APROB**

Director medical interimar,  
Dr. Tiberiu Niță  


# PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC

## Grup de lucru

Prof.univ.dr.Alexandru BUCUR - 

Conf.univ.dr.Octavian DINCA - 

**Prezentul protocol a fost avizat în cadrul ședinței Consiliului Medical din data de 19.11.2018  
(P.V. nr. 10200/19.11.2018).**

<b>SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"</b>	<b>PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC</b>	Ediția: I Revizia: 0 Data implementării: 19.11.2018
---	--	---

## Cuprins

<b>1. LISTA DE DIFUZARE .....</b>	3
<b>2. SCOP ȘI OBIECTIVE (MOTIVARE ȘI FUNDAMNETARE) .....</b>	3
<b>3. DOMENIU DE APLICARE .....</b>	4
<b>4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ APLICABILE PROTOCOLULUI .....</b>	4
<b>5. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI .....</b>	4
<b>6. DECRIEREA PROTOCOLULUI.....</b>	4
<b>    6.1. TRATAMENTUL CHIRURGICAL PREPROTETIC AL PĂRȚILOR MOI.....</b>	4
<b>    6.1.1. EXCIZIA ȘI/SAU ALUNGIREA PLASTICĂ A FRENURILOR ȘI BRIDELOR             CICATRICIALE VESTIBULARE SAU PARALINGUALE .....</b>	4
<b>    6.2. PLASTIA ȘANȚURILOR PERIOSOASE.....</b>	5
<b>    6.3. EXCIZIA ȘI MODELAREA PLASTICĂ A HIPERTROFIILOR ȘI HIPERPLAZIILOR.....</b>	6
<b>    6.4. TRATAMENTUL CHIRURGICAL PREPROTETIC AL SUBSTRATULUI OSOS .....</b>	6
<b>        6.4.1. REMODELAREA PROCESULUI ALVEOLAR.....</b>	6
<b>        6.4.2. MĂRIREA OFERTEI OSOASE.....</b>	8
<b>    6.5. RECONSTRUCȚIA DEFECTELOR DE MAXILAR.....</b>	9

## **1. LISTA DE DIFUZARE**

Nr. crt.	Scopul difuzării	Microstructura/Persoana	Data difuzării	Semnătura
1.	<b>Informare și Aplicare</b>	<b>Secția Clinică de Chirurgie OMF</b> Conf. Dr. Octavian Dincă	<b>19.11.2018</b>	[REDACTED]
2.		<b>Ambulatoriul despecialitate Chirurgie OMF</b> Dr. Tiberiu Niță	<b>19.11.2018</b>	[REDACTED]

## **2. SCOP ȘI OBIECTIVE (MOTIVARE ȘI FUNDAMNETARE)**

Protocolul a fost elaborat cu scopul de a asista personalul medical în adoptarea deciziei terapeutice în cazul pacienților care necesită tratament chirurgical preprotetic.

Deși protocolul reprezintă o fundamentare a bunei practici medicale bazate pe cele mai recente dovezi științifice disponibile în domeniu, nu trebuie considerat că aceste recomandări includ toate intervențiile potrivite sau exclud pe toate cele nepotrivite pentru situația în cauză. Protocolul nu intenționează să înlocuiască raționamentul medical la fiecare caz în parte. Decizia medicală trebuie să ia în considerare particularitățile individuale și opțiunea pacientului, precum și resursele, caracterele specifice și limitările institutilor de practica medicală. Fiecare medic care aplică recomandările în scopul stabilirii unui plan terapeutic trebuie să utilizeze propriul raționament medical independent, în funcție de fiecare caz în parte și în funcție de experiența personală în corelație cu dotarea institutiei în care acesta își desfășoară activitatea.

Specialiștii care au elaborat acest protocol au depus eforturi pentru ca informația conținută în acesta să fie corectă, redată cu acuratețe și susținută de dovezi. Date fiind posibilitatea erorii umane și/sau progresele cunoștințelor medicale, ele nu pot și nu garantează că informația conținută în protocol este în totalitate corectă și completă. Recomandările din acest protocol sunt bazate pe consensul autorilor privitor la abordările terapeutice acceptate în momentul elaborării materialului.

Persoanele care au elaborat acest protocol își declină responsabilitatea legală pentru orice inacuratețe, informație percepță eronat, pentru eficacitatea clinică sau succesul oricărei metode terapeutice detaliate în acest protocol, pentru modalitatea de utilizare sau aplicare sau pentru deciziile finale ale personalului medical rezultate din utilizarea sau aplicarea lor.

În fiecare caz specific, utilizatorii protocolului trebuie să consulte literatura de specialitate specifică prin intermediul surselor independente și să confirme că informația conținută în recomandări, este corectă.

Acest material, ca de altfel toate protoalele sunt supuse unui proces de revizuire și actualizare continuă.

### **3. DOMENIU DE APLICARE**

Prezentul protocol se aplică în cadrul următoarelor compartimente:

- Secția Clinică de Chirurgie OMF,
- Ambulatoriul de specialitate al spitalului Chirurgie OMF

### **4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ APLICABILE PROTOCOLULUI**

Compendiu de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială PROF. DR. ALEXANDRU BUCUR

### **5. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI**

<b>Nr. crt.</b>	<b>Termenul</b>	<b>Definiția și/sau dacă este cazul, actul care definește termenul</b>
<b>5.1. DEFINIȚII:</b>		
1.	Protocolul medical	Reprezintă un set de recomandări pentru rezolvarea unei probleme clinice, ghid în îngrijirea pacientului sau sprijin medical în efectuarea unei proceduri (Medical Dictionary)
<b>5.2. ABREVIERI:</b>		
1.	OMF	Oro-maxilo-facială
2.	m.	mușchi
3.	n.	nerv
4.	SAF	Radiografie sinusuri anterioare ale feței
5.	CT	Tomografie computerizată

### **6. DESCRIEREA PROTOCOLULUI**

#### **6.1. TRATAMENTUL CHIRURGICAL PREPROTETIC AL PĂRȚILOR MOI**

##### **6.1.1. EXCIZIA ȘI/SAU ALUNGIREA PLASTICĂ A FRENURILOR ȘI BRIDELOR CICATRICIALE VESTIBULARE SAU PARALINGUALE**

Se poate realiza prin:

###### **a. Frenoplastie**

###### **Indicații:**

- frenuri labiale, laterale sau linguale, scurte și subțiri, fără hipertofia mucoasei,

inserate pe creasta alveolară.

**b. Frenectomy cu frenoplastie**

**Indicații:**

- frenuri hipertrofiate
- bride cicatriciale

**c. Frenoplastia cu vestibuloplastie**

**Indicații:**

- frenuri labiale cu inserție largă la nivelul mucoasei crestei alveolare
- bride laterale localizate la nivelul fundurilor de sac vestibular maxilar

## **6.2. PLASTIA ȘANȚURIILOR PERIOSOASE**

**Vestibuloplastia la mandibulă**

**Indicații:**

- înălțimea mandibulei este de 10-15 mm
- fundul de sac este îngust, prin inserarea înaltă a musculaturii.

**Complicații:**

- modificarea postoperatorie a adâncimii șanțului vestibular din cauza bridelor cicatriciale
- accelerarea atrofiei osoase la nivelul crestei alveolare
- hipoestezia/anestezia pe teritoriul nervului mentonier

**Plastia șanțului pelvilingual**

**Indicații:**

- os alveolar cu contur corespunzător protezării
- înălțime de cel puțin de 15 mm.

**Complicații:**

- hematomul disecant de limbă și planșeu

**Vestibuloplastia la maxilar**

**Indicații:**

- atrofie severă și șanț vestibular neutru, din cauza inserțiilor musculare înalte pe procesul alveolar

<b>SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"</b>	<b>PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC</b>	Ediția: I Revizia: 0 Data implementării: 19.11.2018
---	--	---

## **6.3. EXCIZIA ȘI MODELAREA PLASTICĂ A HIPERTROFIILOR ȘI HIPERPLAZIILOR**

### ***Hiperplazia inflamatorie (hiperplazia de proteză, epulis fissuratum)***

- atitudinea terapeutică este descrisă în Protocolul de tratament al tumorilor benigne ale părților moi orale și cervico-faciale

### ***Fibromatoza tuberozitară***

- este obligatoriu examenul radiologic pentru a confirma natura conjunctivă a formațiunii, și a infirma evoluția în părțile osoase, precum și pentru a exclude prezența unui dintă inclus sau a unei formațiuni tumorale
- aprecierea îndepărțării suficiente a țesuturilor este dificilă

### ***Hiperplazia inflamatorie papilară palatinală***

- este recomandabil examenul histopatologic al piesei operatorii, pentru a exclude existența unor modificări de tip neoplazic

### ***Hiperplazia gingivală***

- gingivectomie cu gingivoplastie

### ***Creasta balantă***

- înainte de îndepărțarea țesutului balant, trebuie evaluat suportul osos, pentru a putea stabili gradul de resorbție osoasă.
- frecvent corectarea acestei leziuni poate provoca reducerea înălțimii șanțului vestibular; în aceste cazuri, este nevoie de vestibuloplastie ulterioară.

## **6.4. TRATAMENTUL CHIRURGICAL PREPROTETIC AL SUBSTRATULUI OSOS**

### **6.4.1. REMODELAREA PROCESULUI ALVEOLAR**

#### ***Extracția alveoloplastică***

Alveoloplastia reprezintă o intervenție chirurgicală prin care se realizează extracția dentară, presupunând regularizarea osoasă și sutura postextracțională.

<b>SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"</b>	<b>PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC</b>	Ediția: I Revizia: 0 Data implementării: 19.11.2018
---	--	---

### ***Alveoplastia crestelor alveolare edentate***

#### **Indicații:**

- creastă alveolară edentată neregulată (cu exostoze)
- creastă alveolară ascuțită (în „lamă de cuțit”)

#### **Complicații:**

- reducerea marcată a înălțimii și/sau lățimii crestei alveolare

### ***Rezecția modelantă a crestei oblice interne (milohiodiene) ascuțite***

Presupune dezinserția m. milohiodian. Repozitionarea fibrelor musculare este greu de controlat, astfel că se recomanda asocierea acestei metode cu adâncirea șanțului paralingual

#### **Accidente și complicații:**

- hemoragie, hematomul
- lezarea părților moi ale planșeului
- lezarea n. lingual.

### ***Rezecția modelantă a apofizelor genii hipertrofice***

Tratamentul este numai chirurgical

#### **Accidente și complicații:**

- hemoragie, hematomul de planșeu
- lezarea părților moi

### ***Rezecția modelantă a spinei nazale anterioare***

Se indică în cazurile de resorbție marcată a crestei alveolare în regiunea frontală superioară.

### ***Tuberoplastia***

Este frecvent asociată cu excizia și modelarea plastică a fibromatozelor tuberozitare

#### **Accidente și complicații:**

- hemoragie
- fracturarea apofizei pterigoide
- recidiva.

<b>SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"</b>	<b>PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC</b>	Ediția: I Revizia: 0 Data implementării: 19.11.2018
---	--	---

### ***Plastia modelantă a torusurilor (palatal / mandibular)***

Torusul palatin și mai rar cel mandibular necesită excizie, atunci când prin mărimea sau neregularitatea sa împiedică stabilitatea protezei

#### ***6.4.2. MĂRIREA OFERTEI OSOASE***

Mărirea ofertei osoase se poate realiza prin următoarele metode:

- Osteoplastia de adiție: poziționarea grefei pe suprafața zonei receptoare în vederea corectării înălțimii/lățimii crestei alveolare
- Osteoplastia de augmentare: inserarea grefei la nivelul unui defect osos sau cavității osoase
- Osteoplastia de interpoziție: poziționarea grefei între două fragmente osoase separate (prin osteotomie sau bone splitting)

Se pot utiliza următoarele categorii de materiale de adiție:

**Autogrefă** = grefă recoltată de la același individ

**Alogrefă** = grefă recoltată de la un individ din aceeași specie (din bănci de țesuturi)

**Heterogrefă** = grefă recoltată de la alte specii (xenogrefă)

**Material aloplastic** = material non-organic sintetic care se implantează în țesuturile vii

În general, grefele de os autolog se indică în reconstrucția defectului de mărime medie (cum sunt cele după *sinus lifting*), iar pentru defecte mici, materialul non-autolog).

#### **AUTOGREFELE**

Grefa de os autogen se poate obține din următoarele zone:

**Cavitatea orală:**

- tuberozitatea maxilară;
- simfiza mentonieră;
- trigon retromolar/ram ascendent mandibular.

**De la distanță:**

- calvaria;
- tibia;
- creasta iliacă.

<b>SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"</b>	<b>PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC</b>	Ediția: I Revizia: 0 Data implementării: 19.11.2018
---	--	---

## ***6.5. RECONSTRUCȚIA DEFECTELOR DE MAXILAR***

### ***Blocurile osoase (grefe de apozitie)***

#### **Indicații:**

- atrofilele orizontale dar și în cele combinate verticale și orizontale
- creste alveolare ascuțite

#### **Complicații:**

- dehiscentă
- resorbția grefei
- infecție.

### ***Bloc osos de interpoziție (metoda „în sandwich”)***

#### **Indicații:**

- atrofia maxilară severă

#### **Complicații:**

- fractura osului maxilar
- dehiscentă
- resorbția grefei
- infecție
- recidiva.

### ***Osteoplastia procesului alveolar cu grefă de os fragmentat***

#### **Indicații:**

- toate tipurile de atrofii
- reconstrucția defectelor după extirparea unor chisturi de dimensiuni mari sau a unor tumori benigne

#### **Complicații:**

- dehiscentă plăgii, cu descoperirea plasei
- supurația și necroza.

## ***REGENERAREA OSOASĂ DIRIJATĂ***

Constă în aplicarea unei bariere pentru a împiedica interacțiunea cu alte structuri ale substanței de adiție sau ale cheagului sanguin, cu rol în regenerarea osoasă.

<b>SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"</b>	<b>PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC</b>	<b>Ediția: I</b> <b>Revizia: 0</b> <b>Data implementării: 19.11.2018</b>
---	--	--

Astfel, se pot folosi:

- membrane plasate în defect în contact intim / fixate cu micropini
  - membranele neresorbabile
  - membranele resorbabile
- plasele de titan

### **ELEVAREA MUCOASEI SINUZALE (SINUS LIFTING)**

Pentru stabilirea indicației chirurgicale, evaluarea paraclinică trebuie să includă cel puțin una dintre următoarele metode radiologice sau imagistice:

- ortopantomograma
- SAF
- CT

Intervenția de sinus lifting se poate realiza simultan sau poate precede inserarea implanturilor:

#### **Contraindicații locale:**

- sinuzita maxilară acută sau cronică,
- rinită alergică,
- radioterapia în regiunea oro-maxilo-facială

#### **Complicații:**

- perforarea membranei sinuzale:
  - perforațiile care depășesc 5 mm necesită acoperirea cu membrane resorbabile
- sinuzita maxilară
- comunicare persistentă oro-sinuzală
- pierderea grefei și a implanturilor

### **RECONSTRUCȚIA REBORDULUI ALVEOLAR MANDIBULAR**

Procedeele chirurgicale sunt similare cu cele utilizate la maxilar.

### **TRANSPOZIȚIA NERVULUI ALVEOLAR INFERIOR**

#### **Indicații:**

- zonele mandibulare atrofiate, atunci când este imposibilă osteoplastia procesului alveolar
- repozitionarea se poate realiza prin două proceduri:

<b>SPITALUL CLINIC DE CHIRURGIE ORO-MAXILO- FACIALĂ "PROF. DR. DAN THEODORESCU"</b>	<b>PROTOCOL DE TRATAMENT CHIRURGICAL PREPROTETIC</b>	Ediția: I
		Revizia: 0
		Data implementării: 19.11.2018

- abord anterior și transpoziția nervului alveolar inferior
- abord lateral și fenestrația osoasă, cu deplasarea laterală a nervului alveolar inferior

**Accidente:**

- hemoragie
- lezarea nervului mentonier, alveolar inferior sau incisiv

**Complicații:**

- tulburări neurosenzoriale tranzitorii sau permanente pe teritoriul nervilor respectivi